

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2022-2023

15 NOVEMBER 2022

VRAGEN OM UITLEG

**Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
van dinsdag 15 november 2022**

INTEGRAAL VERSLAG

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: mevrouw Carla Dejonghe, voorzitter, mevrouw Els Rochette, mevrouw Cieltje Van Achter

INHOUD

1. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van mevrouw Cieltje Van Achter aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de subsidiëring van het geïntegreerde gezinsbeleid in Brussel
- Vraag om uitleg van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende het onderzoek van de Koning Boudewijnstichting rond materiële deprivatie bij kinderen

2. Regeling van de werkzaamheden

1. Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)

Vraag om uitleg van mevrouw Cieltje Van Achter aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de subsidiëring van het geïntegreerde gezinsbeleid in Brussel

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Vanaf 1 januari 2023 werken we in Brussel met een geïntegreerde subsidie voor het Vlaamse gezinsbeleid. Kort voor de zomer – na afloop van de eerste fase van de beoordelingsprocedure – besliste het agentschap Opgroeien dat deze subsidie principieel wordt toegekend aan een samenwerkingsverband bestaande uit i-mens, Wiegwijs en de Gezinsbond, dat het nieuwe Huis van het Kind Brussel zal vormgeven. Eind oktober liep de tweede fase van de beoordelingsprocedure af. Het samenwerkingsverband had immers tot 31 oktober 2022 de tijd om zijn ondernemingsplan op te maken en in te dienen. Nu deze deadline verstreken is, zit het nieuwe samenwerkingsverband op een strak schema om begin volgend jaar goed uit de startblokken te kunnen schieten.

Hoe verloopt het contact tussen uw kabinet, de VGC-Administratie en het nieuwe Huis van het Kind Brussel?

Welke rol neemt de VGC op zich in dit verhaal? Ik had begrepen dat de VGC een regierol zou opnemen, maar hoe gaat dat dan concreet in zijn werk?

Was de VGC betrokken bij de opmaak van het ondernemingsplan?

Werd het ondernemingsplan tijdig ingediend en heeft u zicht op het verdere verloop van de beoordelingsprocedure?

Heeft u reeds nieuwe informatie ontvangen hieromtrent van het agentschap Opgroeien?

Het is heel belangrijk voor Brussel dat we dit goed kunnen opvolgen, vandaar dat ik deze vragen stel, ook al weet ik dat het Vlaamse materie is en de VGC er ergens tussen zit. Maar zelfs in die rol is het belangrijk te weten hoe de VGC dat dan juist doet.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Eerst even een kleine correctie: de rol die we niet hebben, is de regierol. Het is inderdaad zo dat we een dossier hebben ingediend omdat we gevraagd hadden om die regierol op te nemen vanuit de VGC. Niet per se omdat de VGC dat wil doen, maar dit gebeurde na overleg met de sector, die de expliciete vraag had dit te doen. Daarnaast was er een voorstel getrokken door de Gezinsbond. Het agentschap Opgroeien, met steun van de Vlaamse Regering, heeft de regierol aan de Gezinsbond gegeven. Daar ligt bijgevolg de motor. Uiteraard willen wij zo constructief als mogelijk zorgen dat de realiteit in Brussel de juiste kant opgaat.

De Gezinsbond heeft het ondernemingsplan tijdig ingediend bij het Vlaams agentschap Opgroeien. De deadline daarvoor lag op 31 oktober 2022. Nu volgt de beoordeling van het plan door het agentschap Opgroeien. De beslissing over de goedkeuring van het plan zal in principe voor 30 november 2022 moeten gebeuren. De VGC is hierbij niet betrokken.

Het contact met het nieuwe Huis van het Kind Brussel, bestaande uit de Gezinsbond, i-mens en Wiegwijs, verliep de afgelopen maanden constructief. Het tripartite overleg tussen de VGC-Administratie, het agentschap Opgroeien en het Huis van het Kind, dat voorzien is in de

regelgeving, is in de voorbije maanden vier keer doorgegaan. We hebben op politiek niveau ook overlegd met Vlaams minister Hilde Crevits, en in haar afwezigheid met Vlaams minister Benjamin Dalle, en we hebben overleg gehad met het nieuwe Huis van het Kind over de opmaak van het ondernemingsplan zelf.

Voor de opmaak van het ondernemingsplan waren de drie kernpartners van het nieuwe Huis van het Kind aan zet. De VGC heeft daarvoor ondersteuning aangeboden, maar uiteindelijk had het Huis van het Kind de pen natuurlijk zelf vast. We hebben wel onze opmerkingen doorgegeven en ook onze zorgen geuit over de invulling die de kernpartners aan het ondernemingsplan hebben gegeven. We hebben die zorgen tevens overgemaakt aan de Vlaamse bevoegde minister.

De drie kernpartners hebben beslist in het ondernemingsplan om te werken met acht deelregio's in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en om daaraan alle subsidiemiddelen toe te kennen. Voor ons is het belangrijk dat de jarenlange expertise op het terrein en het engagement van een aantal aanbodsformen voor gezinnen, zoals de consultatiebureaus behouden blijven. We vrezen er namelijk voor dat hun aanpak er toe kan leiden dat het aantal consultatiebureaus wordt teruggebracht tot een locatie per regio. Dat betekent acht consultatiebureaus in heel Brussel en dat zijn er volgens ons echt onvoldoende. In 2018 waren er nog tweeëntwintig consultatiebureaus. Vandaag zijn dat er nog achttien. Ook de finale versie van het ondernemingsplan dat we al konden consulteren, heeft ons op dat vlak niet volledig gerustgesteld. Zelfs als je mathematisch kan zeggen dat er voldoende zijn, de mentale barrières die er soms zijn om van de ene naar de andere wijk te gaan, betekent dat er uitval zal zijn. We denken net dat meer lokale consultatiebureaus een kracht kan zijn in Brussel.

De definitieve beslissing van het agentschap Opgroeien volgt deze maand. Daarna volgt de implementatie van het ondernemingsplan. We zullen dit vanuit de VGC uiteraard blijven opvolgen. Voor ons is het belangrijk dat de gezinnen op het terrein zo goed mogelijk ondersteund worden. De rol die ons daarin toebedeeld wordt, zullen wij opnemen vanuit de houding dat het op het terrein goed moet lopen.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Uw antwoord beantwoordt aan wat ik wou horen. Ik kijk uit naar de beslissing op Vlaams niveau en de implementatie. Ik steun u in de zorg rond de consultatiebureaus. We hebben in het verleden reeds besproken, toen we dit thema op de agenda hebben gezet, dat het moet gaan over de Nederlandstalige dienstverlening, die kwalitatief moet zijn, en uiteraard ook aanwezig. Het is niet evident om zich ver te verplaatsen met een kleine baby naar een consultatiebureau. Anderzijds, moet het aanbod kwalitatief zijn en dienen er voldoende kinderen naartoe te komen. Er is nog werk aan de winkel voor de consultatiebureaus om zich bij iedereen kenbaar te maken en voldoende mensen aan te spreken. Het is dus zeker ook mijn bezorgdheid dat we een Nederlandstalig kwalitatief aanbod kunnen behouden en zelfs versterken. Daar vindt u in mij zeker een partner. Ik kijk uit naar het vervolg en vraag mij af of het eventueel mogelijk is om documentatie te ontvangen eens de procedure beëindigd is. Het is als Raad belangrijk om te weten wat er gaande is in deze belangrijke sector voor de Brusselaars.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik ben het met de oppositie eens. We zullen bekijken wat we kunnen overmaken. We kunnen zeker onze bezorgdheden delen. Ik heb hier de essentie aangehaald, maar wil daar zeker transparant in zijn.

- *Het incident is gesloten.*

* * *

Vraag om uitleg van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende het onderzoek van de Koning Boudewijnstichting rond materiële deprivatie bij kinderen

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Afgelopen week werden de nieuwste cijfers over materiële deprivatie bij kinderen gepubliceerd en voorgesteld door de Koning Boudewijnstichting. De studie werd uitgevoerd door Wim Van Lancker (hoogleraar KULeuven) en Anne-Catherine Guio (LISER – Luxembourg Institute of Socio-Economic Research). De cijfers bevestigen een hoog aantal kinderen dat geen toegang heeft tot goederen of activiteiten die wenselijk of zelfs noodzakelijk zijn voor een behoorlijke levensstandaard.

Volgens het onderzoek is een op vijf Brusselse kinderen materieel gedepriveerd. Deze deprivatie legt een structureel probleem bloot met betrekking tot de ongelijke toegang tot essentiële voorzieningen, zoals o.a. kinderopvang.

Verder bevestigt de studie ook dat gedepriveerde kinderen meer gezondheidsproblemen ervaren. Zo hebben kansarme kinderen drie keer meer kans op gezondheidsproblemen. Gezondheidsproblemen die vaak levenslang kunnen doorwerken.

De onderzoekers zijn het erover eens dat een betere toegankelijkheid voor gezinnen in armoede tot kwaliteitsvolle voorzieningen inzake gezondheid, kinderopvang en onderwijs, een belangrijke hefboom is om de gevolgen van deprivatie op korte en lange termijn tegen te gaan.

De bevindingen van dit onderzoek zijn allesbehalve positief. De onderzoekers geven aan dat er inspanning gedaan moeten worden op vlak van toegankelijkheid en betaalbaarheid van gezondheidszorg, kinderopvang en onderwijs.

Hebt u kennis genomen van bovengenoemd onderzoek? Indien ja, zal u flankerende maatregelen nemen vanuit de VGC om de toegankelijkheid voor onze Brusselse kinderen die reeds in armoede opgroeien of het risico lopen op materiële deprivatie, te bevorderen? Op welke manieren wil u dat doen?

Op welke manier wordt vandaag het CAW ingezet voor deze doelgroep van kinderen? Hoe gaan zij concreet tewerk met betrekking tot deze problematiek en wordt er ook *outreaching* en preventief gewerkt?

Is er overleg met de Vlaamse ministers van Onderwijs en Welzijn over eventuele extra maatregelen voor Brussel gezien de situatie in Brussel ernstiger is dan die in Vlaanderen?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Op 7 november 2022 stelde de Koning Boudewijnstichting de resultaten voor van het onderzoek naar armoede en materiële deprivatie bij kinderen. We nemen zoals bij elk nieuw onderzoek, ook deze resultaten mee in het VGC-beleid, zowel in de implementatie als met het oog op een eventuele bijsturing.

Het onderzoek bevestigt de harde realiteit dat nog teveel kinderen geen toegang hebben tot goederen of activiteiten die noodzakelijk zijn voor een behoorlijke levensstandaard. In Brussel is niet minder dan een op de vijf kinderen materieel gedepriveerd. Dit zijn cijfers waarover we ons zorgen moeten maken.

De VGC neemt verschillende initiatieven om de toegankelijkheid van het basisaanbod te verhogen of om de materiële deprivatie bij kinderen te voorkomen. We verwijzen daarvoor naar het Strategisch Meerjarenplan 2021-2025, naar het Armoedeplan van de VGC, het Kinderarmoedebestrijdingsplan van de VGC, en de acties die VGC ontwikkelt binnen het Federale Plan Kindgarantie. Deze plannen worden uiteraard ook op mekaar afgestemd. Ik haal hier enkele voorbeelden van beleidsacties uit:

- we verhogen de toegankelijkheid en de sociale functie van de kinderopvang via het Lokaal Loket Kinderopvang; dit is een specifieke Brusselse aanpak waarbij mensen die werken in de kinderopvang de capaciteiten worden bijgebracht om om te gaan met armoede en kinderen in armoede;
- we maken de ondersteuning van gezinnen toegankelijk via het Huis van het Kind;
- er zijn heel wat acties rond kleuterparticipatie en Inschrijven in Brussel;
- de inschrijvingsprocedures voor het eigen VGC-aanbod werden herbekeken om deze toegankelijker te maken;
- de VGC komt tussen in de schoolkosten;
- de ondersteuning van vzw NASCI werd verder uitgebreid en we hebben de Babytheken geholpen bij hun opstart;
- we maken activiteiten toegankelijker met de vrijetijdspas Paspardoe;
- we bieden projectmatige ondersteuning aan armoedevereniging De Schakel voor hun werking rond vrije tijd;
- we bieden met Logo Brussel ondersteuning aan gezonde kinderopvang en gezonde scholen, en we hebben tevens een aanbod rond gezonde voeding en beweging in de kinderopvang.

Daarnaast zetten we vanuit de VGC sterk in op de vindplaatsgerichte werking en de inzet van brugfiguren naar gezinnen in armoede:

- het project Connect van i-mens zorgt voor een goede samenwerking en communicatie tussen scholen en ouders in een kwetsbare situatie;
- de schoolpoortwerking van Vrienden van het Huizeke legt op een actieve manier de brug tussen gezinnen in armoede, de school en het bredere welzijnsveld;
- we versterkten sinds 2021 de werking van CAW Brussel. Deze versterking is expliciet gericht op het ontwikkelen van een meer vindplaatsgerichte werking in zowel basisscholen als secundaire scholen.
  - ook in de ontwikkeling van het pilootproject ‘Geïntegreerd Breed Onthaal’ in Jette, Koekelberg en Anderlecht neemt het CAW Brussel een belangrijke rol op;
  - via een laagdrempelige, *outreaching* benadering worden hulpvragen van ouders op de scholen opgepikt;
  - zo wil de VGC ervoor zorgen dat kinderen en gezinnen in armoede een gemakkelijkere toegang krijgen tot grondrechten en willen we onderbescherming op een actieve manier tegengaan.

Armoedebestrijding en de ondersteuning van gezinnen in kwetsbare situaties zit in de volledige werking van het CAW vervat. Heel wat vragen komen terecht in het JAC of in de onthaalwerking van het CAW Brussel, waar de ondersteuning kan worden opgestart na een *intake*. Waar nodig wordt er samengewerkt en doorverwezen naar andere meer gespecialiseerde diensten.

Ik licht hier graag ook een aantal diensten toe die een specifieke werking ontwikkelen, zonder exhaustief te zijn:

- vanuit haar holistische benadering van hulpverlening aan gezinnen zet SONJA Erteejee, het Brusselse samenwerkingsverband 1 gezin - 1 plan, op een integrale manier in op het verminderen van materiële deprivatie bij kinderen waar er sprake is van kinderarmoede. Het gaat hier wel om gezinnen die al in de hulpverlening opgenomen zijn;
- ook via de dienst schuldbemiddeling van het CAW, o.m. gefinancierd door de VGC, wordt iets gedaan aan de financiële situatie van de gezinnen die in begeleiding zijn.

U stelde ook een vraag over de afstemming met de Vlaamse overheid. De VGC neemt hierin een rol op, maar is niet in staat om hier alleen een antwoord op te bieden. Iedere overheid moet hier zijn volle verantwoordelijkheid in nemen. Er is bv. rond het Kinderarmoedebestrijdingsplan en het Meerjarenplan Lokaal Sociaal Beleid Brussel, regelmatig afstemming met de Vlaamse Administratie en er zijn voor beide domeinen ook lerende netwerken waaraan de VGC deelneemt. De VGC neemt ook deel aan de afstemming die georganiseerd wordt over het Belgisch Kindgarantieplan. We proberen de brug te maken en alle raderen in mekaar passen, in het volle besef dat er nog heel wat noden zijn en de uitdagingen in Brussel groter zijn dan waar ook in het land.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Het is fijn om te horen dat er een hele hoop acties en projecten lopende zijn en dat het College het volste besef heeft dat kinderarmoede een probleem is dat moet worden aangepakt op een structurele wijze, door te zorgen voor goedkopere inschrijvingsprocedures voor activiteiten van de VGC bv. Dat is fantastisch. Een paar van de punten die uit het onderzoek kwam, was het gebrek aan toegang tot vrijetijdsactiviteiten en dergelijke. Het betreft niet enkel het gebrek aan voeding, maar ook het kunnen deelnemen aan de samenleving en zich kunnen ontplooien. De Paspartoe, Logo Brussel... Het gaat over een veelheid van acties over verschillende beleidsdomeinen heen. Een transversale aanpak is belangrijk. Om even terug te komen op de vraag om uitleg van daarnet, ik denk inderdaad dat de consultatiebureaus hierin een grote rol spelen. Ik wil nog even meegeven dat ik de bezorgdheid deel dat het aantal versterkt en zeker niet afgebouwd mag worden, zeker naar aanleiding van wat hier aan het licht is gekomen. Deze elementen uit het onderzoek kunnen als argumenten meegegeven worden aan het agentschap Opgroeien om het belang van laagdrempelige consultatiebureaus voor kinderen aan te tonen.

- *Het incident is gesloten.*

* * *

2. Regeling van de werkzaamheden

Commissievoorzitter Carla Dejonghe stelt een studiebezoek voor in het kader van gezondheidspreventie en het beleid rond gelijke toegang tot zorg. Zweden is in deze zeer vooruit, vandaar dat een bezoek aan de stad Stockholm interessant lijkt.

Het Zweedse zorgsysteem staat in de top tien van de beste gezondheidszorgsystemen ter wereld. Het betreft een sterk gedecentraliseerd systeem en zorgt er o.a. voor dat veel ouderen in hun eigen thuisomgeving kunnen blijven, ook personen met een handicap.

Het Zweedse Tubbemodel (genoemd naar de naam van een Zweeds woonzorgcentrum) maakt van woonzorgcentra leef- en werkplekken die de bewoners responsabiliseren en het personeel motiveren. In België heeft de Koning Boudewijnstichting daar onderzoek naar verricht en publiceerde de ervaring van zes pilootprojecten die dit hebben toegepast.

Concreet wordt voorgesteld een bezoek te brengen aan de Riksdagen (parlement) in Stockholm, waarbij eventueel een ontmoeting met de parlementsleden die werken rond Welzijn en Gezondheid kan geregeld worden.

Daarnaast mag ook een bezoek aan de National Board of Health and Welfare in Stockholm niet ontbreken.

Een ontmoeting met de onderzoekers rond gezondheidsongelijkheden van het Karolinska Medical Institute behoort ook tot de mogelijkheden.

Uiteraard is een bezoek aan een woonzorgcentrum waar het Tubbemodel wordt toegepast of een plaatselijk gezondheidscentrum (*vårdcentral*) interessant.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA) informeert of de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding van het Vlaams Parlement bij een werkbezoek aan Zweden ook geen kinderdagverblijf heeft bezocht.

Voor **commissievoorzitter Carla Dejonghe** kan een bezoek aan een Zweeds kinderdagverblijf zeker ook toegevoegd worden. Er zullen dan in het kader van een haalbaar programma eventueel keuzes moeten worden gemaakt.

Voor **mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA)** lijkt het meer aangewezen om dan te focussen op een thema, zodat de commissieleden zich voldoende kunnen voorbereiden. Het commissielid stelt voor om eventueel voorafgaand een Belgisch woonzorgcentrum te bezoeken.

Commissievoorzitter Carla Dejonghe legt uit dat er tijdens de vorige legislatuur verschillende studiebezoeken plaatsvonden in Brusselse woonzorgcentra. De commissiesecretaris zal de verslagen hiervan bezorgen en nagaan welk Belgisch woonzorgcentrum eventueel nog bezocht kan worden.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit) suggereert hierover te informeren bij het Kenniscentrum Welzijn, Wonen, Zorg.

De commissieleden zouden het studiebezoek aan Stockholm willen laten plaatsvinden van 6 tot 9 maart 2023.
